

Природно-математички факултет
Универзитет у Новом Саду

Трг Доситеја Обрадовића 3, 21000 Нови Сад, Србија

тел 021.455.630 факс 021.455.662 e-mail dekanpmf@uns.ac.rs web www.pmf.uns.ac.rs

ПИБ 101635863 МБ 08104620

Извештај о самовредновању студијског програма

Мастер академских студија

ПРОФЕСОР ГЕОГРАФИЈЕ

Департмана за географију, туризам и
хотелијерство

Природно-математичког факултета
Универзитета у Новом Саду

Нови Сад, 2022. године

СТАНДАРДИ И УПУТСТВА ЗА САМОВРЕДНОВАЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

[Стандард 4:](#) Квалитет студијског програма

[Стандард 5:](#) Квалитет наставног процеса

[Стандард 7:](#) Квалитет наставника и сарадника

[Стандард 8:](#) Квалитет студената

[Стандард 9:](#) Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

[Стандард 10:](#) Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

[Стандард 11:](#) Квалитет простора и опреме

[Стандард 13:](#) Улога студената у самовредновању и провери квалитета

[Стандард 14:](#) Систематско праћење и периодична провера квалитета

[Стандард 15:](#) Квалитет докторских студија (само за студијске програме докторских студија)

[ТАБЕЛЕ](#)

[ПРИЛОЗИ](#)

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих друштвених институција.

4а Опис и анализа тренутног стања

4.1.

Сврха студијског програма МАС Професор географије јесте да целовито образује студенте за предметног наставника географије у основном и средњем образовању и да их припреми за рад у образовно-научним институцијама са законски предвиђеним звањима, као и за рад у стручним, развојним и надзорним педагошким службама у органима управе. Академско географско образовање у оквиру овог студијског програма омогућује континуитет у развоју географског образовања стеченог у оквиру основних академских студија географије или сродних студијских програма. Диференцирањем наставних садржаја у оквиру уских географских научних дисциплина и њиховом интеграцијом у интердисциплинарним областима постиже се формирање флексибилног система географског знања, што омогућује разумевање основних теоријских поставки савремене географије. Педагошко-психолошки и методички модули организовани су тако да у потпуности одговарају захтевима савремене наставе географије. У оквиру мастер студија *Професор географије* методички модул образује студенте у конкретном домену реализације савремене наставе географије. Студенти се уводе у научна истраживања у области географског образовања.

Овај студијски програм ослања се на ОАС Професор географије на истом департману и обезбеђује одговарајући обим „ПЕПС“ бодова. Програм је прилагођен и за студенте који су ОАС завршили на некој другој домаћој ВШУ, па се и њима нуди одговарајући број предмета из „ПЕПС“ групе, тако да и они након завршетка мастер студија имају задовољен овај законски услов.

Циљ студијског програма мастер студија *Професор географије* је да образује предметне наставнике географије који могу у потпуности да одговоре изазовима савременог географског образовања. То подразумева географско образовање усклађено са најновијим научним достигнућима савремене географије, као и адекватно образовање у наукама о сазнавању и обучавању. Овај студијски програм омогућава развој неопходних наставничких компетенција код будућих професора географије. Пружајући широко и савремено академско, теоријско-методолошко и научно образовање у области географских научних дисциплина обезбеђује потребне стручне компетенције, а савремено засновани методички и педагошко-психолошки модули омогућавају развој педагошких, дидактичких и методичких компетенција. Овај студијски програм конципиран је тако да подстиче свршене студенте на перманентно усавршавање и даљи професионални развој.

Структура и садржај студијског програма у потпуности одговарају прописаним стандардима. Ово је студијски програм са најдужом традицијом на Департману за географију, туризам и хотелијерство и изводи се од почетка наставе географије на Филозофском факултету у Новом Саду, 1962. године. Први пут је програм акредитован 2008. а у оквиру последње акредитације, након што је уведено правило да назив студијског програма не сме бити идентичан са називом дипломе, дотадашње МАС Мастер професор географије су преименоване у МАС Професор географије (2017).

Сврха студијског програма је да целовито образује кадар географског профила компетентан за рад у основном и средњошколском образовању. Студијски програм обезбеђује стицање компетенција које су друштвено оправдане и корисне.

Структура студијског програма обезбеђује да се кроз наставне садржаје опште-образовних и теоријско-методолошких предмета стекну основна знања из области природних наука која се у даљем току студија унапређују кроз групу научних и стручно-апликативних предмета научног поља географије. У завршној години студија се кроз групу обавезних и изборних предмета педагошко-психолошког и методичког поља омогућава студентима да у потпуности одговоре на захтеве савремене наставе географије. Овако конципираним студијским програмом образују се стручњаци са свим потребним компетенцијама за обављање наставе географије. Стечене компетенције и вештине на овом нивоу студија представљају базу фундаменталних знања за наставак образовања на мастер академским студијама географског и сродних

профила.

Сврха студијског програма је у складу са основним задацима и циљевима Природно-математичког факултета, Департмана за географију, туризам и хотелијерство или у ужем смислу студија Географије.

Укупан број ЕСПБ је 60. Структуру студијског програма чини скуп обавезних и изборних студијских подручја, односно предмета, чијим се савладавањем обезбеђују неопходна знања и вештине за стицање дипломе другог степена академских студија образовно-научног поља Природно-математичких наука.

Шест предмета су у групи обавезних, укључујући Школску праксу, Теренску наставу и Завршни – мастер рад. Уз овај број, обавезан предмет на првом и другом семестру је Израда завршног (мастер) рада, која садржи само СИР, али не носи ЕСПБ. Обавезни предмети носе по 6 ЕСПБ, осим Теренске наставе (3 ЕСПБ) и Завршног рада (9 ЕСПБ).

Најмање по два изборна предмета се бирају у оба семестра, а понуђене су корпе од по шест изборних предмета. Осим једног, сви остали изборни предмети су вредновани са по 6 ЕСПБ, па број бодова не утиче на избор студената. Студент бира изборни предмет уз консултације са студентским саветником за овај студијски програм и годину студија. Фактор изборности је 41,67%.

Радно оптерећење студената мерено бројем ЕСПБ бодова:

Сваки предмет из студијског програма исказан је бројем ЕСПБ, а обим студија изражен је збиром ЕСПБ. У свакој школској години збир ЕСПБ износи најмање 60, што одговара просечном укупном ангажовању студента у обиму 40-часовне радне недеље током једне школске године. Укупно ангажовање студента састоји се од активне наставе (предавања, вежбе, практикуми, семинари и теренска настава), самосталног рада, колоквијума, испита и других видова ангажовања.

Обавезни предмети имају по два часа предавања и два часа вежби, док се ови бројеви разликују код изборних предмета.

Просечан недељни број часова предавања на овом СП је 15-20; вежби 8-14; осталих часова 3; а просечан број часова активне наставе недељно је 40,5. Просечан недељни број ЕСПБ износи 38-42.

Научно поље	Природно-математичко
Научна област	Гео-науке
Ужа научна област	Регионална географија
Студијски програм	МАС Професор географије, МАС Географија
Назив предмета	Карактеристичне регије на Земљи
Статус предмета	Обавезни
Број ЕСПБ	6
Број часова активне наставе	Теоријска настава 2, Практична настава 2
Време проведено на активностима које директно води наставно особље	предавања – 2 часа (1,5 сат) недељно вежбе – 2 часа (1,5 сат) недељно 3 сата x 15 недеља = Укупно 45 сати
Време проведено у самосталном раду	припрема за наставу – 0,50 сати недељно Укупно 7,5 сати
Време проведено на обавезној стручној пракси	-
Време потребно за припрему за проверу знања	припрема за колоквијуме – 20 сати припрема за испит – 100 сати Укупно – 120 сати
Време обухваћено самом провером знања	колоквијум – 2 x 0,5 сати практични испит – усмени испит – 1 сат Укупно – 2 сата
Укупан број сати	174,5

Исход предмета

Студенти ће на основу стеченог знања из различитих географских дисциплина бити у стању да анализирају географске регије и изводе закључке о узрочно-последичним везама између природних и друштвених процеса.

Исходи, стручности и компетенције

Исходи процеса учења и квалификације које свршени студенти имају у складу су са дескрипторима нивоа квалификација датим у Закону о националном оквиру квалификација Републике Србије и одговара нивоу 7.1.

Савладавањем овог студијског програма студент стиче следеће опште способности:

- способности анализе, синтезе и предвиђања последица,
- способност критичког мишљења,
- способност решавања конкретних проблема применом научних метода и поступака и
- способности за комуникацију и интеракцију са ученицима, са родитељима, са колегама, управом и стручним службама школе, као и са локалном заједницом

Овај студијски програм омогућује образовање стручњака са свим потребним специфичним компетенцијама за савремену наставу географије и истраживања у географском образовању.

Ови стручњаци имају развијене компетенције:

- за примену и развој професионалних знања и вредности: стручних (у оквирима свих ужих географских дисциплина), педагошко-психолошких и методичко-дидактичких,
- за планирање и самоevaluацију сопственог професионалног развоја и усавршавања,
- за планирање, програмирање и управљање наставним процесом географије у основном и у општем и стручном средњем образовању,
- за дизајнирање ситуације учења и стварање повољне атмосфере за учење географије,
- за овладавање процесима, методама, поступцима и техникама истраживања у географском образовању.

Стручњаци који заврше овај студијски програм оспособљени су за :

- рад као предметни наставници географије у основном, средњем стручном и општем средњем образовању.
- рад на стручном усавршавању и едукацији у свим облицима неформалног географског образовања,
- рад у образовно-научним институцијама са законски предвиђеним звањима и
  - рад у стручним, развојним и надзорним педагошким службама у органима управе

Након завршетка студијског програма МАС *Професор географије*, стиче се диплома *Мастер професор географије*, а вршени студенти су оспособљени за рад као предметни наставници географије у основном, средњем, стручном и општем средњем образовању, за рад на стручном усавршавању и едукацији у свим облицима неформалног географског образовања, за рад у образовно-научним институцијама са законски предвиђеним звањима и за рад у стручним, развојним и надзорним педагошким службама у органима управе.

Студенти који заврше основне студије географије имају широке могућности запошљавања и у институцијама које се баве заштитом природе, у центрима за демографска истраживања, урбанистичким заводима, статистичким демографским заводима, разним општинским службама, катастрима, геодетским заводима, заводима за просторно планирање, у туризму, у научним институцијама које се баве географским истраживањима, културним институцијама (музеји, галерије...), географским информационим центрима.

4.2

У протекле три школске године на МАС Професор географије уписано је: 2018/19 – 31; 2019/20 – 31 и 2020/21 – 29 студената.

Студијски програм МАС Професор географије је акредитован за 30 студената, а када студенти обнове годину (максималан број година за завршетак студија је 1+1), воде се као уписани на прву годину.

Анализа **броја дипломираних у односу на број уписаних студената** на овом студијском програму за последње три школске године, показала је да је проценат дипломираних студената висок: шк. 2018/19, на студијски програм је уписано 23 студената а исте године је звање Мастер професор географије стекло 19 студента (82%); шк. 2019/2020, на студијски програм је уписано 19 студената, а исте године је студије завршило 8 студента (42%); док је шк. 2020/21 на студијски програм уписано 8 студената а до краја школске године је студије завршило 3 студента (37%).

Просечно трајање студија на студијском програму у претходне 3 школске године је податак који се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30.09.) израчуна просечно трајање студирања. Статистичка анализа података показује да је шк. 2018/19 било 19 студента који су завршили четворогодишње студије након просечно, 1,1 годину. Шк. 2019/20, 8 дипломираних је стекло звање након просечно 1,47 година студирања, док је шк. 2020/21 број дипломираних студената био 3, а просечна дужина студија је износила 1,66. Просечна дужина трајања студија одговара мастер нивоу и показује да су студенти који дипломирају на ОАС у потпуности способни да заврше и мастер ниво студија.

Стопа успешности студената која се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма, указује да је на студијском програму МАС Професор географије 36,84% студената завршило студије за предвиђену једну годину.

За сваки студијски програм именује се руководиоца, који руководи уписом студената, бави се праћењем свих сегмената рада на програму, у активној је комуникацији са студентима и реагује на евентуалне проблеме и примедбе. Одговоран је за праћење структуре и спровођење студијских програма, праћење оптерећења студената, као и за праћење и обезбеђење квалитета програма. Студенти приликом попуњавања годишњих анкета имају могућност да дају своје мишљење о студијском програму на коме студирају и наставницима.

Иницијатива за покретање нових студијских програма потиче од катедри. Веће департмана доноси предлоге о формирању студијских програма и именује Комисију за акредитацију, чија је обавеза формирање и реформа студијских планова и програма. Продекан за докторске студије, акредитацију и обезбеђење квалитета активно је укључен у процес прављења нових и реформисање старих студијских програма. Предложене програме одобрава Наставно-научно веће Факултета, Одбор за обезбеђење квалитета и интерну евалуацију Универзитета, Стручно веће Универзитета за одговарајуће научно поље, а затим и Сенат Универзитета, након чега се на евалуацију шаљу Комисији за акредитацију и проверу квалитета. Поступак акредитације студијских програма јасно је и прецизно дефинисан кроз Процедуру Акредитација студијских програма, коју је увео Радни тим ФУК, на основу докумената који дефинишу важећа акредитациона правила. На Наставно-научном већу именују се и руководиоци и саветници за сваки студијски програм. Руководиоци студијских програма су одговорни за праћење структуре и спровођење студијских програма, праћење оптерећења студената, као и за праћење и обезбеђење квалитета програма. Самовредновање студијских програма врши се сваке три године. Уведена је Процедура самовредновања студијских програма, као и формулар и табеле које попуњавају руководиоци програма подацима о броју уписаних студената, напредовању студената и оствареним резултатима на студијском програму.

Руководилац студијског програма, студентски саветник и помоћник директора за наставу (у оквиру Департмана) редовно размењују информације и запажања о извођењу студијског програма, питања и мишљења које добијају од студената.

Руководиоци пишу Извештај о самовредновању студијског програма, у коме на основу обрађених података дају мишљење о позитивним и негативним аспектима реализације програма, као и предлоге за побољшање квалитета програма у сваком смислу.

4.3

Повратне информације о квалитету студијског програма – факултет и департман редовно прибављају повратне информације од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање и других одговарајућих организација о квалитету студија на МАС Професор географије.

Резултати анкетања послодаваца налазе се на порталу Природно-математичког факултета, а изнета мишљења уважавају се приликом осавремењавања студијског програма.

Правилно постављен студијски програм, уз његово стално осавремењавање, усавршавање наставника, блиска сарадња са школама, резултирала је тиме да су свршени студенти ОАС+МАС Професор географије у потпуности способни да самостално изводе наставу у основним, средњим школама и гимназијама. Један од најбољих видова скупљања информација о квалитету студијског програма и свршених студената је мрежа изабраних **наставника-практичара**. Осим тога, кроз различите домаће и међународне пројекте, организују се обуке за њих, ради повећања компетенција у раду са наставницима приправницима, наставницима почетницима и студентима на школској пракси. Редовном комуникацијом која са овим наставницима добијају се квалитетне информације о компетенцијама свршених студената и квалитету студијског програма.

4.4.

Основни инструмент самовредновања је анкета. Анкетања се спроводе ради добијања мишљења од стране студента. За све наставнике и сараднике који су учествовали у реализацији студијских програма и за све студијске програме који су реализовани у текућој студијској години спроводи се Анкета на Природно-математичком факултету. Анкетање се спроводи на крају сваког семестра (пре његове овере), а односи се на самовредновање квалитета наставе и рада наставника и сарадника. Анкетање студената у оквиру самовредновања рада студентске службе, библиотеке и техничке опремљености служби спроводи се сваке две године.

Анкете се попуњавају електронски, што омогућава њихову брзу обраду, а обухват је обезбеђен обавезом студената да пре овере семестра попуне електронски ШВ-20 образац и анкету. Анонимност је у потпуности гарантована, што омогућава да мишљења студената буду релевантна.

Директор, наставници и руководиоц студијског програма имају увид у резултате анкета, тако да на основу њих врше корекције у свом раду, односно планирају се измене у студијском програму.

Поред анкета, као најсвеобухватнијег вида учешћа студената у оцењивању и осигурању квалитета студијског програма, ово се обезбеђује и кроз учешће студената у раду Студентског парламента, студента продекана, раду Наставно-научних већа факултета и департмана, разговором са наставницима и давањем појединачних мишљења.

4.5.

Осавремењавање курикулума

Учешће у бројним програмима мобилности студената и наставног особља, је један од најнепосреднијих начина за упознавање са курикулумима страних ВШУ и на основу оваквих искустава ради се на осавремењавању постојећих и планирању нових студијских програма. Свакако, поставка сваког новог студијског програма креће од анализе потребе тржишта и избора страних студијских програма који представљају основу за његово формирање. Овде се води рачуна да барем један од изабраних страних курикулума буде из ВШУ са којима имамо потписан уговор о мобилности. Потенцијално, овакво усклађивање може довести и до креирања програма за добијање двоструке/заједничке дипломе.

Наставници сродних предмета студијског програма анализирају савременост садржаја предмета, међусобну усклађеност, адекватност редоследа изучавања предмета и дају предлоге за њихово унапређење. У складу са правилима акредитације, могуће је увођење нових предмета.

Курикулум је осавремењен у току процеса реакредитације, али и током извођења овог СП, увођењем изборних предмета за којима се указала потреба на основу праћења стања науке, образовног система и потребе наставе у основним, средњим школама и гимназијама.

4.6.

Курикулум студијског програма и његова реализација су тако конципирани да подстичу студенте на стваралачки начин размишљања, на дедуктиван начин истраживања као и на примену тих знања и вештина

у практичне сврхе, нарочито у извођењу наставе за коју се првенствено школују. Структура курикулума МАС Професор географије је конципирана тако да омогућава претходно наведене ставове. Он је савремен, устројен на основу добрих примера из иностранства и дуге традиције сарадње са школама, омогућава стицање теоријских и практичних знања и вештина неопходних за звање мастер професора географије.

4.7

Услови и поступци који су неходни за завршавање студија и добијање дипломе одређеног нивоа образовања су дефинисани и доступни јавности и налазе се објављени на сајту Природно-математичког факултета и Департмана за географију, туризам и хотелијерство.

Наведени услови и поступци су усклађени са циљевима, садржајима и обимом акредитације студијског програма МАС Професор географије.

Садржај предмета, начин испуњавања и бодовна вредност предиспитних обавеза, бодовање на испиту се налази у електронски доступним предметним обрасцима. Поред тога, на почетку сваког семестра, на првом часу, наставник и асистент упознају студенте са овим правилима.

Линк према јавно објављеном документу Правила студирања, се налази и у свакој комуникацији електронском поштом са студентском службом.

Предметни образац за Завршни рад је такође доступан у електронској форми. На сајту департмана се налази листа понуђених тема – у одговарајућем броју и за сваког наставника. Ближи садржај завршног рада студент договара са изабраним ментором, а конкретизује се кроз Пројекат завршног рада који се разматра на седници одговарајуће катедре. У случају потребе, на катедри се разматра и одобравање тема које се не налазе на списку понуђених тема. Након усвајања на седници катедре, Пројекат завршног рада се разматра на ННВ већу департмана.

Образац Пројекта завршног рада је електронски, а на тај начин се прибављају и прилажу и остале неопходне потврде којима се доказује да студент испуњава право да пријави завршни рад. Алгоритам прибављања и прилагања документације је јасно приказан и налази се на сајту департмана. На сајту департмана се налази и детаљно упутство за израду завршног рада.

46 Анализа и процена стандарда

Анализа и процена ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања дата је у оквиру SWOT анализе:

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> – Циљеви студијског програма усклађени су са исходима учења +++ – Исходи учења у складу са нивоом очекиваних постигнућа у домену знања, вештина, способности предвиђених за предмете на СП +++ – Обавезна теренска настава доприноси стицању компетенција +++ – Обавезна стручна пракса доприноси стицању компетенција +++ – Усаглашена су ЕСПБ оптерећења са активностима учења потребним за достизање очекиваних исхода учења +++ – Заступљеност АО, ТМ, СА и НС предмета је у складу са стандардима за акредитацију ++ – Јасно су дефинисани поступци за одобравање, праћење и контролу програма студија – Континуирано се спроводи провера квалитета студијског програма +++ – У контролу квалитета укључени су запослени и 	<ul style="list-style-type: none"> - Релативно мало послодаваца попуњава понуђене анкете +++ - Теренска настава није могла да се реализује на уобичајени начин због поштовања антиепидемијских мера ++ - Недовољно геоинформатичких садржаја ++

<p>сви студенти +++</p> <p>– Евалуација рада студената од стране организација у којима се изводи Стручна пракса валоризује се кроз измене у садржају предмета +++</p> <p>– Информације о свим предметима, укључујући и Завршни рад су доступни на сајту ВШУ+++</p>	
Могућности	Опасности
<p>– Осавремењавање садржаја предмета у складу са правилима акредитације +++</p> <p>– Развој СП у складу са искуствима из страних партнерских ВШУ +++</p> <p>– Интернационализација СП, долазак страних студената ++</p> <p>– Одржавање садрадње са бившим студентима и послодавцима ++</p>	<p>- Смањена заинтересованост матураната за упис на наставничке географске смерове +++</p> <p>- Смањен фонд часова Географије у основном и средњем образовању ++</p> <p>- Промене у листи звања наставника у основним и средњим школама +++</p>

4в Предлог мера и активности за унапређење квалитета

1. Перманентно усавршавање наставног кадра.
2. Повећање броја сарадника из редова студената МАС и ДАС, а асистената када то буде дозвољено.
3. Омасовити алумни.
4. Повећати број страних партнерских ВШУ са уговореним мобилностима.
5. Куповина опреме из средстава научних пројеката и сопствених средстава.
6. Повећати обим и квалитет геоинформатичких садржаја.

Показатељи и прилози за стандард 4:

Табела 4.1. Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи од 2011. године са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма. Ови подаци се израчунавају тако што се укупан број студената који су дипломирали у школској години (до 30. 09.) подели бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне 3 школске године. Овај податак се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30.09.) израчуна просечно трајање студирања. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Прилог 4.1. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.

Прилог 4.2. Анализа резултата анкета о задовољству послодавца стеченим квалификацијама дипломаца.

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

5а Опис тренутног стања

5.1

План и распоред наставе на МАС Професор географије су усклађени са потребама и могућности студената, али у последње две године и са мерама заштите од пандемије COVID-19. У летњем семестру 2020. године, настава је прешла на on-line извођење. За овај вид наставе су постојали одговарајући услови у погледу опреме и обуке, као и софтверске подршке за наставнике и студенте. Поред чињенице да се сав наставни материјал објављује на сајтовима департмана, прешло се на пуно коришћење Moodle платформе за учење. Веома брзо је био формиран курс за сваки наставни предмет.

Међутим, сагледавањем квалитета такве наставе, степена њене интерактивности, мерењем испуњености циљева предмета и студијског програма, као знања које су студенти показали у испитни роковима, одлучено је да на Департману за географију, туризам и хотелијерство, настава у академској 2020/21. и 2021/22. буде извођена у учионицама и лабораторијама уз строго поштовање званично прописаних мера заштите и пажљиво праћење појаве заражавања код студената и запослених. Усвојен је правилник у којим случајевима група прелази на он-лине наставу.

Смањена је величина група, да би се поштовао прописани број особа по јединици површине, уз придржавања правила међусобног растојања. Због повећања броја група, наставници су имали повећани обим ангажовања у настави. Међутим, задовољство студената и наставника оваквим начином рада, постигнути циљеви и постигнути резултати на колоквијумима и испитима, показали су да је одлука о оваквом извођењу наставе била правилна.

За студенте је направљен портал на којем су се пријављивали уколико су оболели од вируса COVID-19, уз постављање доказа о томе. Такође, и студенти који су били у блиском контакту са зараженим (члан породице, цимер...), су на овај начин могли да оправдају изостанак до оздрављења односно истека карантина.

Стручна пракса у летњем семестру се одвијала у модификован облику – on line.

Распоред наставе се на огласној табли и сајту департмана објављује пре почетка семестра, а евентуалне измене у њему се јасно најављују и обележавају. Праћење редовности извођења наставе континуирано се спроводи.

5.2

И предавања и вежбе имају наглашену интерактивност, с обзиром на садржај, циљеве, исходе предмета и студијског програма. Одговарајућа опремљеност хардвером и софтвером, омогућава студентима да наставу прате у пуном обиму. Примењивост знања и вештина се показује кроз примере из праксе, а студенти је осим на колоквијумима и испитима, показују и у току извођења Школске праксе. Савременост наставног процеса и велика заинтересованост студената се показује и кроз кретивност и самосталност студената у раду. Редовно учествовање на радионицама, семинарима и такмичењима које организују научне и привредне организације, доказују да су студенти веома заинтересовани за стицање примењивих знања.

5.3

На сајту ВШУ су доступни подаци о предметима:

- назив, година, број ЕСПБ, услови за слушање предмета
- циљеви
- садржај и структура
- начин оцењивања на предмету
- обавезна и допунска литература.

Посебна пажња се посвећује новоуписаним студентима, за које се организује пријем, током којег буду упознати са наставницима и сарадницима који ће изводити наставу у првом семестру, са распоредом испита и са садржајем сајта Природно-математичког факултета и Департмана за географију, туризам и хотелијерство, на којима могу потражити све потребне информације. Посебно им се представе саветник и руководилац студијског програма и помоћник директора за наставу, и подстакну се да им се без устручавања обратe уколико имају каквих питања у вези са студирањем.

Из анализе разлога због којих се студенти са других домаћих ВШУ одлучују да наставе студије на студијским програмима на Департману за географију, туризам и хотелијерство, јасно се истиче да је могућност непосредне комуникације са наставницима и асистентима веома важан фактор.

5.4

Праћење спровођења планова наставе и планова рада на појединачним предметима се врши кроз редовну контролу наставног процеса од стране руководиоца студијског програма, помоћника директора за наставу, Наставно-научног већа департмана, продекана за наставу, Наставно-научног већа факултета. Такође, узимају се у обзир и запажања студената изнесена у разговорима, анкетама, петицијама које се организују преко Студентског парламента или Савеза студената. Реагује се сваки пут када се уоче проблеми у спровођењу наставног процеса.

Запослени показују велику заинтересованост за сталним усавршавањем. Учествовање на научним конференцијама се финансијски подржава и од стране департмана, а могу се користити и средства надлежних покрајинских секретаријата и републичких министарстава. Велики број научних пројеката који се реализују на департману, као и броја остварених мобилности наставника, по чему је Департман за географију, туризам и хотелијерство водећи у оквирима Природно-математичког факултета, доказују снажну заинтересованост наставника ка усавршавању.

Компетентност наставника се доказује и са завидном научном продукцијом, пре свега у међународним научним часописима. Сматрамо да за објављивање радова не треба да постоји посебан фонд за подстицање или награђивање, јер су компетенције неопходан услов за напредовање у звањима, а даље омогућавају и позиционирање у домаћим и међународним научним пројектима.

5б Анализа и процена стандарда

Анализа и процена ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања дата је у оквиру SWOT анализе:

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> – Компетентан, мотивисан и за студенте доступан наставни кадар +++ – Одговарајућа компетентност наставника и сарадника које се перманентно оснажују +++ – Велики број мобилности наставника +++ – Доступне су све информације о терминима и начинима полагања испита +++ – Квалитет наставног процеса се проверава анкетирањем студената и потенцијалних послодаваца +++	<ul style="list-style-type: none"> - Повећано ангажовање наставника у настави због против епидемијских мера утицало на смањену интерактивност ++ - Релативно мало повратних информација од послодаваца +++

Могућности	Опасности
<ul style="list-style-type: none"> – Осавремењивање СП у оквиру акредитационог циклуса ++ – Усавршавање наставника у оквиру програма мобилности наставника +++ – Развој СП у складу са искуствима из страних партнерских ВШУ +++ – Повећање атрактивности СП за упис матураната укључивањем специфичних (изборних) курсева + 	<ul style="list-style-type: none"> – Опадање заинтересованости матураната за наставне смерове +++ – Смањен број часова у школама +++ – Прелазак на on-line наставу услед повећаног броја заражених студената/наставника +

5в Предлог мера и активности за унапређење квалитета

1. Квалитет наставног процеса кориговати на основу анализа анкета и мишљења послодаваца и свршених студената.
2. Оснажити комуникацију са послодавцима и наставницима-практичарима ради добијања садржајнијих информација о раду свршених студената (након завршених МАС)
3. Повећати број мобилности наставника на страним ВШУ из области геоинформатике.

Показатељи и прилози за стандард 5:

Прилог 5.1. Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса

Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе.

Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентно усавршавање и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

7а Опис тренутног стања

7.1 и 7.2

Анализа потреба за наставним кадром једна је од редовних активности у склопу политике квалитета Факултета и формализована је Правилником о систематизацији радних места који се редовно преиспитује и допуњује. Овај Правилник прописује расподелу и описе радних места за академско, техничко и административно особље. Запошљавање и напредовање наставника регулисано је низом правилника који су у сагласности са Законом о високом образовању, одговарајућим правилницима Универзитета у Новом Саду и захтевима Комисије за акредитацију и проверу квалитета.

Поступак и услови за избор наставника и сарадника су утврђени и јавно су доступни у виду Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника и сарадника Природно-математичког факултета Универзитета у Новом Саду. Критеријуми за избор дефинисани су Правилником о ближим минималним условима за избор у звање наставника Универзитета у Новом Саду. Природно-математички факултет је у односу на универзитетски правилник подигао критеријуме, који су дефинисани у Правилнику о додатним условима за избор у звање наставника на Природно-математичком факултету Универзитета у Новом Саду.

Приликом избора у звање наставника се, према прописаним поступцима, оцењује научна, истраживачка и педагошка компетентност кандидата, али и ангажованост у академској и друштвеној заједници. Конкурси за изборе у звања и заснивање радног односа се објављују у средствима јавног информисања, а сва документација која прати ове процесе (извештаји о пријављеним кандидатима на конкурс за избор у звање) доступна је јавности на сајту Факултета односно Универзитета.

Квалитет наставног кадра редовно се прати и процењује приликом избора у звања наставника и сарадника у периодици прописаној Законом, као и евалуацијом од стране студената, која се врши на крају сваког семестра. У циљу обезбеђивања квалитетног наставног кадра, успостављен је низ процеса који су ушли у праксу.

Наставна и научна активност се систематски прате, процењују и преиспитују у процесу интерног самовредновања институције. Вредновањем од стране студената наставници на Департману за географију, туризам и хотелијерство добијају високе оцене:

Семестар/година	2017/18.	2018/19.	2019/20.
Зимски	9,34	9,36	9,47
Летњи	9,25	9,30	9,29
Број анкета:	7.240	6.821	6.926

Оцене су јавно доступне запосленима преко е-портала факултета, а увид у комплетне резултате анкетирања имају предметни наставници за себе, своје сараднике и предмете које предају. Број запослених наставника и сарадника одговара потребама акредитованих студијских програма и прописаним стандардима.

Оцене студената се вреднују и кроз један од критеријума за избор наставника, који дефинише да наставник не може бити биран у више звање ако нема просечну оцену додељену од стране студената најмање у 8 у трогодишњем периоду.

Подаци о наставницима и сарадницима доступни су на сајту департмана.

Број ангажованих наставника и сарадника одговара потребама студијског програма. Укупан број наставника (14) и сарадника је довољан да покрије укупан број часова наставе на студијском програму.

Усавршавање кадрова је основа за постизање високог квалитета у науци и настави. Наставници који изводе наставу на овом студијском програму редовно учествују на научним скуповима у земљи и иностранству, на пројектима Министарства просвете, науке и технолошког развоја, али и у пројектима Европске уније (H2020, ERASMUS+, INTEREG) кроз које имају прилику да размене наставна искуства са колегама из ЕУ.

Кроз програме мобилности, али и кроз заједнички рад на међународним пројектима, наставници се усавршавају у струци и стичу нова искуства. Редовна пракса наших наставника су студијски боравци на угледним међународним научним институцијама и гостујућа професорства, како наших наставника на универзитетима у иностранству, тако и колега из иностранства на овом Факултету. Наставници ангажовани на овом студијском програму су ангажовани и у раду научних и струковних удружења, као што су: Српског географско друштво, Друштво геоморфолога Србије, Друштво дидактичара Србије, Друштво демографа Србије, Друштво предметних дидактичара Србије. Један од наставника је дописни члан САНУ, а петоро професора реализују H2020 пројекат.

Селекција младих кадрова врши се кроз рад са младим талентима. Четворо наставника са овог студијског програма активно учествује у реализацији програма Истраживачке станице „Петница“. Сарађују и са Гимназијом Јован Јовановић Змај и Карловачком гимназијом, на извођењу дела наставе за надарене ученике. Селекција будућих сарадника врши се током извођења наставе, где се поједини студенти укључују и истраживања које спроводе наставници, а такви студенти се укључују и у рад Друштва младих истраживача „Бранислав Букуров“, који је традиционално одлична база за развој будућих колега. Континуирано праћење њиховог рада одвија се и током избора најбољи у звања истраживач-сарадник или истраживач-приправник, када такви студенти улазе у наставни процес. Такође, користи се и могућност ангажовања демонстратора за извођење практичног дела наставе.

На Департману за географију, туризам и хотелијерство потенцира се перманентно усавршавање путем студијских боравака и учешћа на научним и стручним скуповима. Поред учешћа на научним пројектима, наставници ангажовани на овом студијском програму су руководили или учествовали на више INTEREG пројеката прекограничне сарадње.

7б Анализа и процена стандарда

Анализа и процена ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве,захтеве и очекивања дата је у оквиру SWOT анализе:

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> – Веома квалитетан научни кадар +++ – Доследно примењивање процедуре за изборе у звања +++ – Јасно описане и објављене процедуре за избор у звања +++ – Јавност поступка избора у звања +++ – Перманентно усавршавање запослених +++ – Устаљена процедура селекције младих кадрова +++ – Повезивање научног рада са потребама привреде ++ 	<ul style="list-style-type: none"> - Не постоји систем финансијске подршке усавршавању из средстава ПМФ-а ++ - Недовољна средства у фондовима АП Војводине за учешће на међународним научним скуповима ++
Могућности	Опасности
<ul style="list-style-type: none"> – Коришћење међународних фондова и програма размене наставног особља +++ – Финансирање из међународних пројеката ++ – Сарадња са колегама са других домаћих ВШУ ++ 	<ul style="list-style-type: none"> – Одлив младих кадрова ++ – Немогућност запошљавања већег броја младих истраживача – забрана запошљавања у јавном сектору +++

– Ангажовање сарадника ван радног односа (из привреде) ++	
---	--

7.3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета

1. И даље потенцирати мобилност наставника.
2. Одржавати високе критеријуме за избор наставника.
3. Забрана запошљавања у јавном сектору ограничава креирање и задржавање квалитетних младих научника, па је потребно пружити снажнију подршку истраживачима сарадницима/приправницима.
4. Потенцирати програме обуке наставника из основног и средњег школства.
5. Ангажовање сарадника ван радног односа.

Показатељи и прилози за стандард 7:

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе

Стандард 8: Квалитет студената

Квалитет студената се обезбеђује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

8а Опис тренутног стања

8.1

Квалитет студената обезбеђује се унапред јасно дефинисаним и јавно доступним процедурама уписа студената, праћењем успешности и пролазности студената током студија и благовременим реаговањем на уочене проблеме. Природно-математички факултет Универзитета у Новом Саду има јасно дефинисане процедуре које се односе на упис студената у прву годину студија, као и на напредовање студената током студирања. Ове процедуре дефинисане су *Правилником о упису студената на студијске програме Природно-математичког факултета у Новом Саду*, *Правилима студирања за студенте Универзитета у Новом Саду*, *Природноматематичког факултета* и *Правилником о докторским студијама на Природно-математичком факултету у Новом Саду*, као и другим актима Факултета. Све процедуре су јавне и објављене су на сајту институције. Осим тога, сваке године Факултет припрема брошуру (Информатор) са информацијама о упису на студијске програме, циљевима и исходима студијских програма и осталим информацијама релевантним за студије на Факултету.

8.2

На Департману за географију, туризам и хотелијерство, поред општих услова, кандидат за упис на МАС Професор географије - да има завршене четворогодишње основне академске студије у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова из области географија или сродних дисциплина и положене испите улазног модула.

Редослед кандидата за упис у прву годину мастер академских студија Професор географије, утврђује се вреднујући: дужину времена студирања на претходном нивоу студија, општу просечну оцену на претходном нивоу студија и број остварених ЕСПБ на претходном нивоу студија највише.

Студенти који немају положене испите утврђене улазним модулом студијског програма уписују се условно и дужни су да их положи пре полагања испита са мастер студијског програма. Као испити утврђени улазним модулом признају се еквивалентни предмети положени на претходном нивоу студија.

Улазни модул чине предмети:

1. Географија Србије, 2. Методика наставе географије, 3. Школска пракса.

Број акредитованих места на овом студијском програму је 30. У протекле три школске године на МАС Професор географије уписано је: 2018/19 – 31; 2019/20 – 31 и 2020/21 – 29 студената.

Последњих година констатован је пад броја уписаних студената, који је евидентан на свим факултетима у саставу Универзитета и у првом реду је последица пада наталитета у Републици Србији, као и отварања великог броја приватних високошколских установа. На неким студијским програмима и након другог уписног рока остаје непопуњених места, чак и буџетских.

8.3

Правила за студирање јасно дефинишу и генералну стратегију оцењивања студената, док сваки наставник у књизи предмета има истакнуте специфичне захтеве који се постављају пред студенте. Механизми за процену и контролу процедура оцењивања су такође дефинисани Правилима о студирању. Правилима за студирање обезбеђује се коректно и професионално понашање наставника током оцењивања студената (објективност, етичност и коректан однос према студенту), студената према наставницима, као и процедуре које омогућују реаговање у случају повреде правила студирања било од стране наставника, било од стране студената.

8.4

Са основним правилима студирања, новоуписани студенти се обавештавају на свечаном пријему. Тада се упознају и са саветницима и руководиоцима студијских програма, као и са руководством Департмана за географију, туризам и хотелијерство, којима су слободни да се обратe у случају било каквих питања.

Наставници саветници се бирају за сваки студијски програм, а чија је дужност да помажу студентима у тумачењу правила која се односе на студирање, буду им на располагању за помоћ и савете у току студија, као и да координишу наставнике и сараднике на студијском програму у вези организације наставе и испита.

Једнакост и равноправност студената по свим основама су загарантовани и негују се од настанка Факултета. Факултет омогућује под једнаким условима студирање и студентима са посебним потребама, прилагођено њиховим могућностима и по афирмативним мерама. Зграда није иницијално била прилагођена тој категорији студената, па су изграђене приступне рампе, а зграде су опремљене лифтовима. Факултет поштује и афирмативне мере препоручене од стране Владе за упис студената са посебним потребама, студената ромске националне мањине и држављана Републике Србије који су средњу школу завршили у иностранству.

8.5

Правила за студирање јасно дефинишу и генералну стратегију оцењивања студената, док сваки наставник у књизи предмета има истакнуте специфичне захтеве који се постављају пред студенте. Предметни обрасци за сваки предмет се налазе на сајту Природно-математичког факултета. На почетку семестра студенти се упознају са начином оцењивања из сваког предмета. Путем Moodle платформе или контактом на мејл адресе, студенти могу контактирати наставнике или асистенте/сараднике и од њих добити одговоре на постављена питања.

8.6-8.10

Механизми за процену и контролу процедура оцењивања су такође дефинисани Правилима о студирању. Правилима за студирање обезбеђује се коректно и професионално понашање наставника током оцењивања студената (објективност, етичност и коректан однос према студенту), студената према наставницима, као и процедуре које омогућују реаговање у случају повреде правила студирања било од стране наставника, било од стране студената. Испити су јавни и на њима поред наставника дежура и асистент или сарадник.

Ефикасност студирања се редовно прати кроз статистику броја уписаних и дипломираних студената, просечног трајања студија, праћење броја студената са оствареним максималним или минималним (37) бројем ЕСПБ за упис наредне године студија и просечне оцене студената.

Реагује се и уколико се уочи сувише ниска пролазност али и у случају појаве других неправилности приликом оцењивања. На е-порталу Природно-математичког факултета, сваки наставник добија бројчане и графичке податке о броју студената који су изашли на испит и њихову пролазност по испитним роковима. Такође, наставницима су доступни и електронски записници почевши од академске 2015/16. године, па у случају потребе, постоји и могућност самокориговања наставника.

На крају сваког семестра наставници и руководиоци департмана/факултета добијају резултате анкетања студената. Оцене и запажања које се односе на квалитет наставе се разматрају, а у случају потребе се реагује.

8.11

Студенти су заступљени у свим сферама управљања и одлучивања на Факултету, у складу са Законом о високом образовању и Статутом Факултета. Студентски парламент је званично представничко тело студената које се бави заштитом права и интереса свих студената на Природно-математичком факултету. Такође, Парламент учествује у спровођењу иницијатива студената које се тичу унапређења квалитета наставе и науке, студентског стандарда, проналажења потенцијалних компанија за организовање стручних пракси, организовања студијских путовања, окупљања и слично. Студентски парламент чине студенти са сваког Департмана и са сваке године студија. Кроз учешће у раду Студентског парламента студенти се осећају ближе факултету и добијају могућност да утичу на промене, иновације и ефикасно решавање потенцијалних проблема. Факултет од Парламента добија све релевантне информације о студентским питањима и потенцијалним проблемима. Захваљујући веома доброј комуникацији између студентских представника и менаџмента ПМФ-а, остварује се веома добра сарадња која студентима у

потпуности омогућава остваривање свих њихових права и интереса.

Студенти су организовани и у оквиру удружења грађана, чије је седиште на адреси ПМФ-а. Студенти на МАС Професор географије су чланови Друштва младих истраживача „Бранислав Букуров“ (основано 1993), Асоцијације ЕГЕА, Carpe Noctem. Депарتمان, факултет и Савез студената у складу са финансијским планом, подржавају рад ових удружења, а бесплатно им се уступа простор и опрема. ДМИ „Бранислав Букуров“ је основао садашњи дописни члан САНУ проф. др Слободан Марковић и од тада ово удружење представља одличну базу за развој научног подмлатка и стварање нових сарадника на депарману.

86 Анализа и процена стандарда

Анализа и процена ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања дата је у оквиру SWOT анализе:

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> – Јасне и јавно публиковане процедуре пријема студената +++ – Обезбеђена једнакост и равноправност студената, укључујући и студенте са посебним потребама +++ – Доступност информација о студијама +++ – Доступност процедура и критеријума оцењивања +++ – Анализирање метода и критеријума оцењивања по предметима, програмима, годинама, примена корективних мера у случају потребе ++ – Усклађеност метода оцењивања са исходима студијског програма +++ – Наставници су објективни и принципијелни у процесу оцењивања +++ – Континуирано праћење пролазности студената по предметима, програмима и годинама, уз корективне мере +++ – Организовање студената у оквиру Савеза студената и Студентског парламента +++ – Дуга традиција студентског организовање у истраживачким удружењима +++ 	<ul style="list-style-type: none"> - Нередовност похађања наставе студената који већ раде у школама + - Анализа ефикасности метода и критеријума оцењивања се не спроводи у потпуности + - Студенти ретко користе право комисијског полагања испита + - Због примене антиепидемијских мера, скраћено време за рад са студентима ++
Могућности	Опасности
<ul style="list-style-type: none"> – Боља промоција у школама ради привлачења бољих матураната +++ – Подстицање активних облика наставе ++ – Већа подршка департамана раду студентских удружења ++ 	<ul style="list-style-type: none"> – Конкуренција других ВШУ приликом уписа на 1. годину ++ – Генерално спуштање критеријума на ОАС +++

8в Предлог мера и активности за унапређење квалитета

1. Пронаћи најбоље канале и побољшати промоцију СП међу студентима.
2. Потенцирати редовност у похађању наставе.
3. Методе рада ускладити са антиепидемијским мерама.

Показатељи и прилози за стандард 8:

Табела 8.1. Преглед броја студената по степенима, студијским програмима и годинама студија на текућој школској години

Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) (мање од 37) за све студијске програме по годинама студија

Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената

Прилог 8.2. Правилник о оцењивању

Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућих општих аката.

9а Опис тренутног стања

9.1

Факултет располаже са преко 96.500 библиотечких јединица. На сваком департману постоји посебан библиотечки депо, приручна библиотека (за наслове који се најчешће користе), читаоница и канцеларија библиотекара и књижничара. Сви подаци о библиотечким ресурсима департмана су организовани у библиотечки информациони систем БИСИС који је јавно доступан, а за фонд библиотеке Департмана за географију, туризам и хотелијерство налази се на адреси: <http://libdgt.pmf.uns.ac.rs/>

Приликом акредитације МАС Професор географије, у фонду департманске библиотеке било је 190 уџбеника и помоћне уџбеничке литературе намењене за овај студијски програм. Обнављање фонда куповином нових књига је континуирано.

Литература обухвата и уџбенике, скрипте, збирке задатака и практикума у електронској форми, који су доступни студентима – наставници овакву литературу постављају на Moodle и Teams платформе и сајт департмана.

Такође, на овој платформи налазе се и снимљена предавања наставника. Број оваквих снимака повећао се нарочито у летњем семестру 2020. године, када су сви департмани наставу изводили само on-line.

За куповину нових библиотечких јединица користе се средства департмана али и материјална средства домаћих и међународних пројеката.

9.2

Списак неопходних уџбеника и друге литературе за праћење предмета и његово полагање налази се у предметним образцима на сајту факултета. Такође, са потребном литературом наставник упознаје студенте на почетку семестра.

9.3

Факултет има богату издавачку делатност, која се одвија према унапред утврђеном Годишњем плану издавачке делатности. Настава је покривена уџбеницима и помоћним уџбеницима које одобрава Наставно-научно веће Факултета, што је регулисано *Правилником о уџбеницима* и *Правилником о издавачкој делатности*. Формулисане су и донете процедуре, мапе пословних процеса, које се тичу издавачке делатности – Издавање публикација Природно-математичког факултета и доношење Годишњег плана издавачке делатности.

Препорука је да се уџбеници издају у електронској форми, првенствено ради финансијске уштеде, развоја еколошке свести али и ради повећања доступности студентима. На овај начин решен је проблем недостатка средстава за штампање уџбеника и осталих публикација, неопходних за квалитетно извођење наставе. Електронска издања уџбеника се налазе на сајту Факултета и студенти их могу бесплатно преузети. Факултет има обезбеђен приступ бази података Кобсон, преко које је могуће набавити научне часописе и радове. Такође, омогућен је приступ и страним базама података (статистичких, сателитских снимака, нумерчких...)

9.4

Студенти факултета могу да користе библиотечки фонд из сваке департманске библиотеке, као и да користе читаонице на свим департманима, па тако имају приступ фонду од 96.843 библиотечке јединице (52.095 књига, 25.259 монографија, 1935 часописа, 17.554 уџбеника).

9.5

Руководилац студијског програма, али и сви ангажовани наставници, праћењем нове литературе и потреба

извођења наставе, покрећу поступак набавке нових уџбеника и других публикација. Набавка се врши из сопствених средстава департмана или из буџета научних пројеката. Такође, наставници обезбеђују доступност електронских издања уџбеника који су слободни за коришћење.

9.6

Факултет прати и оцењује квалитет уџбеника са аспекта квалитета садржаја, структуре, стила и обима. Рецензија уџбеника се врши пре њиховог издавања, уз обавезно учешће екстерних рецензента, према новоутврђеним правилима. Уведен је и посебан Формулар за рецензију, у коме рецензенти јасно изражавају став о свим аспектима квалитета уџбеника. Студенти оцењују рад библиотеке кроз процес самовредновања, попуњавањем анкете сваке друге године, пре овере летњег семестра (Анкета 5. Евалуација рада библиотеке и техничке опремљености Факултета).

9.7

Депарманска библиотека ради од 8 до 20 часова и у њој су запослене две библиотекарке са одговарајућом стручном спремом и положеним стручним испитима. Њихово усавршавање путем курсева који се организују за библиотекарке је стално. Рад библиотеке уређен је Правилником о раду библиотека. Електронски каталог је доступан, а осим што се дипломски, мастер и докторски радови могу преузимати у електронској форми, све више других издања су такође доступна у овом облику.

9.8

Компетентност и мотивисаност особља за подршку у библиотекама, читаоницама и рачунарским центрима се континуирано прати, оцењује и унапређује, а како што је већ наведено запослени на овим местима су такође предмет анкетирања студената.

9.9

Студенти су упознати са начином рада библиотека, читаоница и рачунарских центара. Обавештавање се изводи преко сајта факултета/департмана, информација на огласној табли, оних које се добијају од стране запослених на овим местима као и од наставника/сарадника који изводе наставу у рачунарским центрима.

9.10

Факултет поседује веома добру рачунарску инфраструктуру. Мрежна инфраструктура постављена је 2009. године (мрежни каблови, централно чвориште, бежични приступ), чиме су створени услови за унапређивање рачунарских капацитета. Тренутно је у функцији 21 сервер. Обезбеђен је бежични приступ интернету путем eduroam сервиса из свих делова зграде Факултета, као и неометан рад електронских сервиса Факултета. Факултет има 9 рачунарских учионица са 217 радних места. Сви рачунари су умрежени и са сваког је омогућен приступ интернету. Рачунарске учионице се користе за извођење наставе и самостални рад студената. Радно време рачунарских учионица је од 8 до 20 часова. У функцији је и рачунарски кластер са 8 нодова, на коме се тренутно покреће моделовање временске прогнозе, као и разни математички прорачуни. У кабинетима наставника и сарадника у функцији су 542 рачунара, у просторијама служби 48, а у салама за предавања још 124 рачунара. Факултет поседује укупно 46 видео бимова. У свакој учионици на Департману за географију, туризам и хотелијерство инсталирани су вио бимови. Број резервних видеобимова одговара потребама замене постојећих, као и за употребу ван департмана.

У пандемијским условима, број места у читаоницама је ограничен с обзиром на величину простора

96 Анализа и процена стандарда

Анализа и процена ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања дата је у оквиру SWOT анализе:

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> - Постоје и примењују се правилници о уџбеницима и издавачкој делатности+++ - Сви предмети су на одговарајући начин покривени уџбеницима и училима - Одговарајућа структура библиотечког фонда+++ - Електронски каталог библиотека +++ - Повећавање удела библиотечких јединица у електронском облику +++ - Потенцирање електронских издања уџбеника +++ - Адекватни услови за рад +++ - Омогућен електронски приступ свим дипломским/мастер/магистарским/дипломским радовима +++ 	<ul style="list-style-type: none"> - Библиотечки фонд није потпуно дигитализован +++ - Капацитети читаоница недовољни за време испитних рокова (нарочито у пандемијским условима) +++ - Студенти преферирају електронски доступне библиотечке јединице ++
Могућности	Опасности
<ul style="list-style-type: none"> - Дигитализација библиотечког фонда ++ - Развој система издавања електронских публикација ++ 	<ul style="list-style-type: none"> - Ограничена средства за набавку нових библиотечких јединица ++ - Велики број непродатих уџбеника на лагеру ++

9в Предлог мера и активности за унапређење квалитета

1. Развити савремене електронске уџбенике, а не само класична издања у електронском облику.
2. Омогућити приступ већем броју страних електронских (дигиталних) библиотечких фондова и база података
3. Континуирано повећавати број дигитализованих библиотечких јединица.
4. Обезбедити шири обухват обука за коришћење свих могућности Moodle и Teams платформи за електронско учење.

Показатељи и прилози за стандард 9:

Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

Табела 9.2. Попис информатичких ресурса

Прилог 9.1 Општи акт о уџбеницима

Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи (са редним бројевима)

Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

10a Опис тренутног стања

10.1

Обезбеђење квалитета управљања Природно-математичким факултетом постиже се, између осталог, захваљујући прецизно утврђеним надлежностима и одговорностима органа Факултета и јединица за ненаставну подршку. Органи Факултета су: орган управљања, орган пословођења, стручни органи и студентски парламент. Надлежности и одговорности свих органа Факултета утврђене су Статутом Факултета и у складу су са законом. Орган управљања је Савет Факултета, а орган пословођења Факултета је декан. Стручни органи Факултета су Наставно-научно веће Факултета, Наставно-научно веће департмана и Изборна већа департмана. Студентски праламент се организује у циљу заштите права и интереса студената на Факултету.

10.2

Организациону структуру Факултета чине департмани, одсеци, катедре, лабораторије, радионице, центри, стручне службе и библиотеке. Актом о организацији рад Факултета организован је на пет департмана - Департман за биологију и екологију, Департман за географију, туризам и хотелијерство, Департман за математику и информатику, Департман за физику, Департман за хемију, биохемију и заштиту животне средине. Департман има оперативне надлежности у оквиру Факултета и органе: Наставно-научно веће департмана, Изборно веће департмана, директора и помоћнике директора.

У оквиру Деканата организоване су заједничке стручне службе ради обављања делатности или појединих стручних послова из своје надлежности у складу са општим актом о организацији и систематизацији послова, којим се прописују радна места, врста и степен стручне спреме, потребна знања, број извршилаца и други услови (Служба за студентске послове, Служба општих послова, Служба финансијско-рачуноводствених послова, Служба за међународну сарадњу). У оквиру стручних служби обезбеђује се обављање послова који су неопходни за остваривање интегративних функција Факултета заснованих на заједничким процедурама извршења пословних процеса, односно стандардним процедурама и правилима које одреди Факултет. Библиотечку делатност за потребе Факултета обављају библиотеке у саставу свих департмана и централна читаоница. У извођење радних процеса и научно-истраживачког рада поред наставника, сарадника и истраживача укључене су и стручне особе других профила као ненаставно особље (лаборанти, стручни сарадници, техничка подршка, програмери, библиотекари...). Број, врста, формирање нових и укидање постојећих организационих јединица дефинишу се Статутом и општим актима Факултета. Одлуком о образовању организационих јединица утврђују се послови, овлашћења, унутрашња организација, начин рада, управљање, обављање стручно-административних и других послова организационе јединице.

10.3

Факултет систематски прати организацију и управљање Факултетом и предузима мере за унапређење квалитета управе. Ради ефикаснијег организовања наставних и научних активности, рад по катедрама се реорганизује, формирају се нове катедре или се врши прерасподела кадрова по катедрама. Уведена је обавеза да све катедре донесу пословник о раду катедри. По потреби се континуирано оснивају нове образовне и истраживачке лабораторије, неке од њих су и званично акредитоване за обављање одређених делатности. На Факултету је 2008. године регистрован први Центар изузетних вредности за математичка истраживања нелинеарних феномена, а 2018. године регистрован је и други Центар за репродуктивну ендокринологију и сигнализацију.

10.4

Систематски се прати и оцењује рад управљачког и ненаставног особља Факултета, како путем анкета које

попуњавају студенти, тако и путем анкета које попуњавају запослени на Факултету. Самовредновање процеса управљања се врши попуњавањем Анкете 8. - Евалуација процеса управљања од стране радника Факултета и Анкете 9. - Евалуација процеса управљања од стране студената. Самовредновање рада библиотеке и техничке опремљености служби од стране студената врши се попуњавањем Анкете 5. - Евалуација рада библиотеке и техничке опремљености Факултета, а самовредновање рада Студентске службе попуњавањем Анкете 4. - Евалуација рада Студентске службе. О резултатима самовредновања руководство дискутује на колегијумима, посебно се анализирају неправилности и проблеми на које су анкетирани указали и изналазе се решења за њихово отклањање. Управо иницирано притужбама студената на рад Студентске службе, велике гужве приликом пријаве испита или овере семестра, приступило се увођењу система електронске пријаве испита и електронске овере семестра. Уследио је прелазак на низ електронских сервиса, што је знатно олакшало и убрзало рад Студентске службе, смањило гужве и повећало задовољство студената. Такође, на иницијативу студената, кориговано је радно време библиотека и дефинисани су услови коришћења читаоница.

10.5

Услови и поступак заснивања радног односа и напредовања ненаставног особља утврђени су Правилником о раду. Факултет је обезбедио квалитетан ненаставни кадар, међутим број запослених у стручним службама није адекватан. Због ступања на снагу забране запошљавања, као и лимитирања броја запослених, није могуће повећати број запослених у службама у којима за то постоји реална потреба. Овакво стање чак прети да угрози рад виталних служби Факултета, као што је студентска служба. Број и квалитет запослених у структурама ненаставне подршке процењују се на основу стандарда за акредитацију.

10.6

Рад и деловање управљачког и ненаставног особља су доступни су предмет периодичног анкетирања од стране студената. Такође, постоји слободна размена мишљења између наставника о квалитету управљачког и ненаставног особља, па нека од таквих мишљења буду конкретизовани кроз одлуке департаманског наставно-научног већа.

10.8

Ненаставном особљу обезбеђена је могућност образовања и усавршавања на професионалном плану. Спроводи се континуирана едукација запослених из области прописа који се односе на њихов рад. Запослени редовно учествују у раду стручних форума и посећују семинаре и саветовања. Могућности усавршавања додатно су повећане увођењем међународних програма размене за ненаставно особље, финансираних из међународних фондова.

10б Анализа и процена стандарда

Анализа и процена ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања дата је у оквиру SWOT анализе:

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> - Области деловања органа управљања и стручних служби су јасно дефинисане +++ - Организациона структура је јасно и логично постављена +++ - Квалитет управљања Факултетом се редовно оцењује +++ - Добра организованост рада стручних служби +++ - Перманентна обука укључујући програме мобилности за ненаставно особље +++ 	<ul style="list-style-type: none"> - Недовољно искоришћене могућности усавршавања ненаставног особља +++ - Честе промене прописа и велики обим ангажовања ради усаглашавања начина пословања и докумената ++

- Дефинисане ФУК процедуре - Изузетно коректан међусобни однос између наставног и ненаставног особља +++	
Могућности	Опасности
- Међународни програми мобилности за ненаставно особље +++ - Развој система издавања електронских публикација ++	- Забрана запошљавања у јавним установама +++ - Честе промене прописа +++ - Недостатак мотивисаности у појединим службама +++ - Велик обим ангажовања у студентској служби+++

10в Предлог мера и активности за унапређење квалитета

1. Перманентно усавршавање ненаставног особља.
2. Потенцирати долазне и одлазне мобилности ненаставног особља.
3. Одржавати систем одговорности према раду.

Показатељи и прилози за стандард 10:

Табела 10.1. Број ненаставних радника запослених са пуним или непуним радним временом у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица

Прилог 10.1. Шематска организациона структура високошколске установе

Прилог 10.2. Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

11а Опис тренутног стања

11.1

Природно-математички факултет Универзитета у Новом Саду поседује зграду са три ламеле (на адреси Трг Доситеја Обрадовића 2, 3 и 4 у Новом Саду) укупне површине од 23.076 m². Факултет располаже простором који је довољан за реализацију свих акредитованих студијских програма на свим нивоима студија. Зграда има 6 амфитеатара укупне површине 839 m² са укупно 920 места, 19 слушаоница и учионица укупне површине 1194, m² са укупно 742 места, 123 специјализоване лабораторије, 9 рачунарских учионица са укупно 217 радних места, просторије за библиотекарке са читаоницама, 123 наставна кабинета, као и просторије за деканат, рачуноводство, студентску службу, салу за седнице итд. Често се врши реорганизација расположивог простора, ради оптималне искоришћености.

Зграда Факултета која је пројектована 1950их година још увек испуњава захтеве који важе за високошколске институције, мада смо на граници са расположивим простором. Велика пажња се поклања одржавању постојећих просторија и инфраструктуре, као и изналажењу могућности за проширење простора, реконструкцију и адаптацију у циљу повећања ефикасног искоришћења.

На Департману за географију, туризам и хотелијерство, постављен је нова керамичка подлога у централном ходнику и у једној сали. Неонско осветљење је у потпуности замењено LED панелима. Стаклени панели замењени су прозорима, а сви алуминијумски окви прозора су обновљени. На овај начин је департман допрнео расту енергетске ефикасности зграде.

Промењен је намештај и замењена интернет мрежа у сали ГИС1, чиме је омогућен лакши рад са студентима. Сала 3 је потпуно реконструисана па је добила комбиновану намену – Кабинет за гастрономију (кухиња) и учионица за остале предмете.

У кабинетима је мењан стари намештај и прављен другачији размештај, да би у постојећи простор могао бити смештен већи број запослених.

Рачунарска и друга техничка опрема се занавља сваке године.

Постојећа опремљеност простора у којима се изводи настава на МАС Професор географије задовољава потребе студената. Радни простор за наставнике је ограничене, што представља дугогодишњи проблем овог департмана.

11.2

Факултет поседује бројну техничку опрему која се користи у наставним и научним активностима. Како су природне науке по питању потребне опреме врло захтевне, запослени користе сваку прилику да преко међународних или националних пројеката и конкурса набаве нову опрему и на тај начин осавремене рад у својим лабораторијама. У приложеним табелама дати су спискови опреме коју факултет поседује, а посебно је приказан списак капиталне опреме у власништву факултета која се користи у настави и научноистраживачком раду.

Студенти на МАС Професор географије, као и наставници који изводе наставу на овом СП, поред опреме која се налази на Департману за географију, туризам и хотелијерство, користе и осталу опрему која се налази на факултету, али и опрему факултета чији наставници изводе наставу на МАС Професор географије.

11.3

Простор на Департману за географију, туризам и хотелијерство је главни ограничавајући фактор за развој овог департмана и због тога је АП Војводина одобрила средства за прикупљање техничке документације за подизање нове зграде, намењене овом департману.

Постојећи простор се оптимално користи, а опрема редовно обнавља, тако да су наставници и студенти веома задовољни нивоом техничке опремљености.

11.4

Безични интернет (Eduroam) функционише у читавом кампусу Универзитета у Новом Саду. Поред тога, студентима су обезбеђени и рачунари у читаоницама, које могу користити у току радног времена (8-20 ч). За наставне активности је обезбеђен довољан број рачунара у три компјутерске учионице на Департману за географију, туризам и хотелијерство, као и у осталих 6 компјутерских учионица на факултету.

Сваки наставник и сарадник има свој десктоп рачунар са модерном конфигурацијом. Рачунари се обнављају према годинама старости и компонентама које се у њима налазе. Такође, скоро сви наставници имају и преносне рачунара. Рачунарска опрема обнавља се из сопствених средстава, али све више и из материјалних средстава домаћих и међународних пројеката.

И друга техничка опрема за извођење наставе на MAC Професор географије у потпуности задовољава потребе наставника и студената. Наравно, брз развој ове дисциплине захтева редовно обнављање опреме.

11.5

На департману сви запослени имају десктоп рачунаре у канцеларијама. Студенти, поред рачунара које током наставе могу користити у рачунарским учионицама, могу користити и оне у читаоници департманске библиотеке. WiFi Eduroam мрежа доступна је у читавом кампусу, тако да студенти могу користити и своје преносне рачунаре, телефоне или таблете. Фотокопир машине/скенери су за запослене доступне у три канцеларије на департману. Студенти могу фотокопирати у некој од бројних услужних фотокопирница у кампусу.

11.2. Анализа и процена стандарда

Анализа и процена ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања дата је у оквиру SWOT анализе:

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> - Просторни капацитети одговарају постојећем и планираном броју студената +++ - Постојећа техничка и лабораторијска опрема је савремена и задовољава све потребе студената и запослених +++ - Број места у рачунарским учионицама је одговарајући +++	<ul style="list-style-type: none"> - Простор за наставнике, делимично и за студенте на граници испуњености захтева на Департману за географију, туризам и хотелијерство +++ - Дотрајалост инсталација грејања, водовода и канализације ++ - Укупно ниска енергетска ефикасност зграде ++ - Ограничено време за извођење радова на реконструкцији с обзиром на наставу и испитне рокове +
Могућности	Опасности
<ul style="list-style-type: none"> - Приступ међународним фондовима за набавку опреме и реконструкцију простора +++ - Приступ фондовима АП Војводине за реконструкцију простора +++	<ul style="list-style-type: none"> - Високи издаци за одржавање зграде, нарочито за дотрајале инсталације +++ - Опасност од инцидената у лабораторијама +++ - Велик обим ангажовања у студентској служби+++

11.3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета

1. Одржати темпо обнављања рачунарске и друге техничке опреме.
2. Припремити техничку документацију за изградњу нове зграде Департмана за географију, туризам и хотелијерство.
3. Користити стране изворе финансирања за реконструкцију постојећег простора.

4. Појачати енергетску ефикасност постојеће зграде.
5. Континуирано обучавају студенте и запослене у правилном коришћењу опреме и заштите на раду.

Показатељи и прилози за стандард 11:

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе)

Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Високошколске установе обезбеђују значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета, и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе, као и кроз анкетирање студената о квалитету високошколске установе.

13а Опис тренутног стања

13.1

Статутом Факултета, Стратегијом обезбеђења квалитета и Правилником о самовредновању студија, педагошког рада наставника и услова рада гарантовано је учешће студената у спровођењу стратегије, стандарда и процеса обезбеђења квалитета. Активна улога студената у процесу обезбеђења квалитета остварује се радом Студентског парламента, студентских организација, студентских представника у органима и стручним телима Факултета (Савет, Наставно-научно веће, Дисциплинска комисија, студент продекан), учешћем представника студената у раду органа за обезбеђење квалитета (Одбор за квалитет и самовредновање, Комисија за оцену квалитета), периодичним оцењивањем квалитета студијских програма, наставног процеса, литературе, библиотечких и информатичких ресурса, педагошког рада наставника, сарадника и услова рада, као и факултетских служби путем анкетирања и изражавањем мишљења о свим општим актима Факултета.

13.2

Учешћем у раду тела и органа Факултета студенти дају мишљење о стратегији, стандардима, поступцима и документима којима се обезбеђује квалитет Факултета. У Прилогу 13.1 пружени су докази о учешћу студената у раду тела Факултета која се баве квалитетом. Приказане су и све анкете које попуњавају студенти у току процеса евалуације.

Мишљење студената и њихова успешност у студирању узимају се у обзир и приликом осмишљавања нових и реорганизовања постојећих студијских програма. Оцена рада наставника од стране студената узима се као један од елиминаторних критеријума приликом избора у виша наставничка звања, при чему наставник који је добио оцену студената нижу од 8 не може бити биран у више звање. Поред редовног процеса анкетирања, о којем је било детаљније речи у опису претходних стандарда, на иницијативу студената уведена је акција "Реци данас да бисмо ти помогли сутра". Кроз ову акцију студенти анонимно, у слободној форми изражавају своје мишљење и ставове о наставном процесу и раду факултета и изјашњавају се о различитим темама везаним за студирање. Запажања и коментари студената свакако су основа за рад на унапређењу квалитета и система образовног рада на Факултету

13.3

Анкетирања се спроводе ради добијања мишљења од стране студента. Анкетирање се спроводи на крају сваког семестра (пре његове овере), а односи се на самовредновање квалитета наставе и рада наставника и сарадника. Анкетирање студената у оквиру самовредновања рада студентске службе, библиотеке и техничке опремљености служби спроводи се сваке две године.

Анкете се попуњавају електронски, што омогућава њихову брзу обраду, а обухват је обезбеђен обавезом студената да пре овере семестра попуне електронски ШВ-20 образац и анкету. Анонимност је у потпуности гарантована, што омогућава да мишљења студената буду релевантна.

Директор, наставници и руководиоц студијског програма имају увид у резултате анкета, тако да на основу њих врше корекције у свом раду, односно планирају се измене у студијском програму.

Поред анкета, као најсвеобухватнијег вида учешћа студената у оцењивању и осигурању квалитета студијског програма, ово се обезбеђује и кроз учешће студената у раду Студентског парламента, студента продекана, раду Наставно-научних већа факултета и департмана, разговором са наставницима и давањем појединачних мишљења.

13.4

Студентски парламент одржава седнице на којима се расправља о студентским питањима. Студентски парламент делегира представнике студената у телима и органима Факултета и стара се о заштити и интересима права студената. Факултет се стара и о обезбеђивању услова за рад студентских организација и финансијски помаже њихове активности.

Факултет подстиче студенте на активно укључивање у процес развоја студијских програма, процесу процесу оптерећења, као и на унапређивање наставног процеса и метода испитивања. У односу на претходни период остварен је значајан напредак у побољшању мотивације студената да учествују у систему квалитета Факултета.

13б Анализа и процена стандарда

Анализа и процена ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања дата је у оквиру SWOT анализе:

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> - Учешће студената у самовредновању и провери квалитета даје реалнију слику квалитета Факултета ++ - Активно учешће студената у органима и стручним телима Факултета и у раду органа за обезбеђење квалитета ++ - Квалитетан и разрађен систем анонимног електронског анкетирања +++ - Оцена рада наставника од стране студената узима се у обзир приликом избора у виша наставничка звања +++ 	<ul style="list-style-type: none"> - Недовољна мотивисаност и незаинтересованост појединих студената за учешће у процесу евалуације и унапређења квалитета ++ - Заинтересованост малог броја студената за учешће у раду тела Факултета ++ - Стални захтеви студената за увођењем олакшица у процесу студирања, у смислу повећања броја испитних рокова, лакшег уписа године, залагање за снижавање критеријума и лакшу пролазност, што не доприноси повећању квалитета +++
Могућности	Опасности
<ul style="list-style-type: none"> - Добра сарадња са свршеним студентима и добијање повратних информација може повољно утицати на унапређење квалитета наставних планова ++ 	<ul style="list-style-type: none"> - Неозбиљан приступ студената процесу евалуације квалитета може изазвати искривљену слику о квалитету +

13в Предлог мера и активности за унапређење квалитета

1. Мотивисати студента за објективно вредновање током попуњавања анкета.
2. Едуковати студенте о значају система обезбеђења квалитета и њихове улоге у овомо процесу.

Показатељи и прилози за стандард 13:

Прилог 13.1 Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Високошколска установа континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета.

14а Опис тренутног стања

14.1

Природно-математички факултет у Новом Саду је обезбедио институционалне оквире који омогућавају систематско праћење, оцењивање, проверу, унапређивање и обезбеђење квалитета у свим областима. Наведено је пре свега постигнуто усвајањем Стратегије обезбеђења квалитета, Правилника о раду Одбора за квалитет и самовредновање, Правилника о систематском праћењу и оцењивању обима и квалитета истраживачког рада, као и Правилника о самовредновању студија, педагошког рада наставника и услова рада. Ове, 2018. године, иновирана је Стратегија обезбеђења квалитета. Факултет обезбеђује испуњавање обавеза субјеката обезбеђења квалитета, као и спровођење утврђених поступака и стандарда за оцењивање квалитета.

14.2

Факултет је обезбедио инфраструктуру и све потребне услове за редовно, систематско прикупљање и обраду података који су неопходни за праћење квалитета у свим подручјима која су предмет самовредновања.

Према календару који се усваја сваке године и у складу са Правилником о самовредновању студија, педагошког рада наставника и услова рада, у сваком семестру спроводи се анкетирање студената, којим је обухваћена евалуација наставног процеса. Евалуација рада студентске службе, библиотеке и техничке опремљености Факултета, евалуација процеса управљања од стране студената и евалуација процеса управљања од стране радника Факултета спроводи се сваке две године. Евалуација студијских програма врши се сваке три године. Евалуација научно-истраживачког рада, као и услова научно-истраживачког рада спроводи се сваке године, у складу са Правилником о систематском праћењу и оцењивању обима и квалитета истраживачког рада што вишег нивоа квалитета.

14.3

Факултет обезбеђује повратне информације о квалитету стечених компетенција дипломираних студената, добијајући их од представника Националне службе за запошљавање и својих свршених студената. Осим тога, Факултет обезбеђује податке који су неопходни за упоређивање са другим високошколским установама и размењује информације са установама које остварују добре резултате у истраживању и едукацији, у виду научне сарадње и размене студената и наставног особља.

14.4

У току процеса акредитације студијских програма испуњавамо обавезу да је нови програм упоредив са најмање три програма који се реализују у европским земљама. Тиме омогућавамо и да велики број наставника, сарадника и студената учествује у Erasmus програмима размене, што је свакако прилика за размену искустава и унапређење квалитета наставног и научног рада по европским стандардима. Академска мобилност на свим нивоима (студенти, наставници, административно и техничко особље) је већ препозната као елемент квалитета и фактор који утиче на запошљавање, те се у складу с тим и стратегија Факултета заснива на актуелној стратегији „Мобилност за боље учење“ (*Mobility for better learning, Mobility strategy 2020 for the European Higher Education Area (EHEA)*). Остварено је активно учешће Факултета у европским и глобалним програмима академске мобилности на свим нивоима, што за последицу има пораст броја броја мобилности студената и наставника.

14.5

У оквиру састављања документа о самовредновању факултета у студијских програма, узимају се у обзир оцене и мишљења студената.

14.6

Извештаји о резултатима спроведених анкета и извештаји о успеху студената разматрају се на седницама одговарајућих комисија, Одбора за квалитет и самовредновање и Наставно-научног већа Факултета. Годишњи извештај о раду Одбора за квалитет и самовредновање, Комисије за оцену квалитета и Комисије за оцену квалитета истраживачког рада, предмет су разматрања на седницама Наставно-научног већа Факултета. Сви општи акти којима је регулисан систем обезбеђења квалитета доступни су јавности на интернет страници Факултета <https://www.pmf.uns.ac.rs/o-nama/dokumenti/>, док су Политика квалитета, Стратегија обезбеђења квалитета, Акциони план реализације Стратегије обезбеђења квалитета и календар спровођења анкета доступни на интернет страници <https://www.pmf.uns.ac.rs/o-nama/dokumenti/> под Квалитет.

146 Анализа и процена стандарда

Анализа и процена ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања дата је у оквиру SWOT анализе:

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> - Континуирано се реализује процес обезбеђења и унапређења квалитета ++ - Обезбеђена инфраструктура и сви потребне услови за редовно систематско праћење и обезбеђење квалитета +++ - Стратегија обезбеђења квалитета Факултета је иновирана и усаглашена са стратегијом обезбеђења и унапређења квалитета других престижних високошколских институција у земљи и иностранству ++ - Уведене и детаљно описане процедуре за самовредновање ++ - Факултет добија повратне информације о квалитету стечених компетенција дипломираних студената од својих свршених студената. ++ - Процес прикупљања података о квалитету спроводи се периодично према календару и у складу са одговарајућим правилницима +++ - Збирни резултати анкета доступни су на интернет страници Факултета ++	<ul style="list-style-type: none"> - Нередовне повратне информације о квалитету стечених компетенција студената
Могућности	Опасности
<ul style="list-style-type: none"> - Усаглашавање са стратегијама обезбеђења и унапређења квалитета других престижних високошколских установа у иностранству ++ - Мотивисање запослених и студената за учешће у програмима размене ++ - Интернационализација факултета ++	<ul style="list-style-type: none"> - Недовољна заинтересованост студената да учествују у процесу евалуације и унапређења квалитета ++ - Недовољна мотивисаност запослених да анализирају резултате анкета ++ - Недовољна обученост запослених у спровођењу самоевалуације рада ++

14в Предлог мера и активности за унапређење квалитета

1. Предложене мере из стандарда 13.
2. Мотивисати запослене да детаљније анализирају резултате анкете за област рада којом се баве.
3. Обучити и мотивисати запослене да спроводе самоевалуацију, засновану и на оценама анкетног истраживања.

Показатељи и прилози за стандард 14:

Прилог 14.1 Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске установе.